

Dialectologia de l'espanyol**2015/2016**

Codi: 100598

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i literatura espanyoles	OB	3	1
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	3	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Gloria Claveria Nadal

Correu electrònic: Gloria.Claveria@uab.cat

Equip docent

Carolina Julia Luna

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

Dado que el estudiante ha demostrado, mediante la obtención de los créditos correspondientes a las asignaturas de formación básica y las obligatorias, haber adquirido las competencias básicas, deberá ser capaz de expresarse con corrección oralmente y por escrito. Por esta razón, los eventuales errores ortográficos y de expresión que pudiera cometer comportarán un descenso de la puntuación en la calificación final.

Las actividades, prácticas y trabajos presentados en la asignatura deberán ser originales y no se admitirá, bajo ninguna circunstancia, el plagio total o parcial de materiales ajenos publicados en cualquier soporte. La eventual presentación de material no original sin indicar adecuadamente su origen acarreará, automáticamente, la calificación de suspenso (0).

Asimismo se considera que el estudiante conoce las normas generales de presentación de un trabajo académico. No obstante, podrá aplicar las normas específicas que pueda indicarle el profesor de la asignatura, si así lo cree necesario

Objectius

Descripción y estudio de las principales variedades dialectales del español con especial atención al origen, a los condicionamientos históricos y sociales y a las características lingüísticas.

Adquisición de la metodología de análisis de la variación dialectal.

Competències

Llengua i literatura espanyoles

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Espanyol i de Clàssiques

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Demostrar que es coneix la història i el desenvolupament de la llengua espanyola, i identificar els principals períodes de la seva evolució i les característiques lingüístiques fonamentals d'aquests períodes.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la variació geogràfica de l'espanyol.
2. Analitzar textos dialectals orals i escrits.
3. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
4. Descriure els orígens de l'espanyol: les llengües preromanes i la romanització.
5. Fer prediccions i inferències sobre el contingut d'un text.
6. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic
7. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
8. Identificar els principals fenòmens lingüístics de variació dialectal en espanyol: fonètica, gramatical i lèxica.
9. Interpretar, a partir d'un text, el significat de les paraules desconegudes.
10. Llegir i interpretar mapes dialectals
11. Llegir i interpretar mapes dialectals.
12. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat.

Continguts

1. Introducció

1.1. La variació dialectal. Orígenes de la dialectologia. Los conceptos básicos: lengua, dialecto, habla e idiolecto. La geografía lingüística y los atlas

1.2. La variació dialectal del español: orígenes y evolución

2. Variedades geográficas del español

2.1. Los dialectos históricos

2.1.1. El aragonés, el navarro y el riojano. Cuestiones históricas y situación actual. Características lingüísticas. El *ALEANR*

2.1.2. El asturleonés. Cuestiones históricas y situación actual. Características lingüísticas. El *ALBI* y el *Atlas de Castilla y León*

2.2. El castellano. Del castellano primitivo al castellano actual y la diversificación interna

2.2.1. Las variedades del norte y del centro. Características lingüísticas. El *Atlas de Castilla y León*, el *ALECMAN* y el *COSER*

2.2.2. Las variedades meridionales

2.2.2.1. El andaluz. El andaluz oriental y el andaluz occidental. Características lingüísticas. El *ALEA*

2.2.2.2. Las hablas de tránsito: extremeño, murciano, canario y el *ALEICAN*

2.2.3. El castellano en las zonas bilingües

2.3. El español de América. Formación. Zonas geográficas. Principales rasgos lingüísticos: fonética, morfología, sintaxis y léxico. Los Atlas

Metodologia

El aprendizaje de esta asignatura por parte del alumno se distribuye de la manera siguiente:

- Actividades dirigidas (35%). Estas actividades se dividen en clases magistrales y en prácticas y seminarios dirigidos por el profesor, en que se combinará la explicación teórica con la discusión de todo tipo de textos.
- Actividades supervisadas (10%). Se trata de tutorías programadas por el profesor, dedicadas a la corrección y comentario de problemas en los diferentes niveles de análisis lingüístico.
- Actividades autónomas (50%). Estas actividades incluyen tanto el tiempo dedicado al estudio personal como a la realización de reseñas, trabajos y comentarios analíticos, así como a la preparación de presentaciones orales.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases magistrales y sesiones de seminarios y prácticas dirigidas por el profesor	52,5	2,1	1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 11
Trabajo autónomo	75	3	1, 3, 5, 7, 8, 9, 12
Tutorías programadas	15	0,6	1, 2, 5, 8, 11

Avaluació

Se tendrá en cuenta la asistencia a clase.

- Realización de 2 prácticas (40%)

- Realización de un trabajo de curso (60%)

- Todas las pruebas son obligatorias, por lo que, si el alumno no ha presentado dos de las pruebas, se considerará **suspendido**. En el caso de que no se haya presentado a ninguna de las pruebas se considerará **no evaluable**.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prácticas	40%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Trabajo de curso	60%	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

Aleza Izquierdo, M., y J. M.ª Enguita (coords.) (2010): *La lengua española en América: normas y usos actuales*, València: Universitat [archivo en pdf en <http://www.uv.es/aleza/esp.am.pdf>].

Alvar, M. (1960): *Textos hispánicos dialectales. Antología histórica*, Madrid: CSIC.

*Alvar, M. (1996): *Manual de dialectología hispánica. El español de España*, Barcelona: Ariel.

*Alvar, M. (1996): *Manual de dialectología hispánica. El español de América*, Barcelona: Ariel.

Ariza, M. (1994): *Comentarios de textos dialectales*, Madrid: Arco Libros.

Cano Aguilar, R. (coord.)(2005): *Historia de la lengua española*, Barcelona: Ariel, 2.ª ed. actualizada.

García de Diego, V. (1978): *Dialectología española*, 3.ª ed. corregida y aumentada, Madrid: Ediciones Cultura Hispánica del Centro Iberoamericano de Cooperación.

*García Mouton, P. (1994): *Lenguas y dialectos de España*, Madrid: Arco Libros.

Hualde, J. I. (2005): *The Sounds of Spanish*, Cambridge: Cambridge U. P.

Lapesa, R. (1981⁹): *Historia de la lengua española*, Madrid, Gredos, capítulos XV, XVI y XVII.

Lexikon der Romanistischen Linguistik, (1992), vol. VI, 1, ed. G. Holtus, M. Metzeltin, C. Schmitt, Tübingen: Niemeyer.

Miguel, E. de (dir.) (2006): *Las lenguas españolas: un enfoque filológico*, Madrid: MEC.

Moreno de Alba, J. G. (1988): *El español en América*, México: FCE.

Moreno Fernández, F. (2009): *La lengua española en su geografía*, Madrid: Arco Libros.

*Penny, R. (2000): *Variation and change in Spanish*, Cambridge: Cambridge U. P. Traducción: (2004) *Variación y cambio en español*, Madrid: Gredos.

*Real Academia Española (2011): *Nueva Gramática de la Lengua Española. Fonética y Fonología*, Madrid: Espasa-Calpe, [DVD adjunto, *Las voces del español. Tiempo y espacio*].

Vaquero Ramírez, M. (1996): *El español de América (I). Pronunciación*, Madrid: Arco Libros.

Vaquero Ramírez, M. (1996): *El español de América (II). Morfosintaxis y léxico*, Madrid: Arco Libros.

Zamora Vicente, A. (1960): *Dialectología española*, Madrid: Gredos.

Materiales en línea

ATLAS LINGÜÍSTICOS EN INTERNET

<http://www.geolectos.com/atlas.htm>

CATÁLOGO DE VOCES HISPÁNICAS

http://cvc.cervantes.es/lengua/voces_hispanicas

DIALECTOTECA DEL ESPAÑOL

<http://www.uiowa.edu/~acadtech/dialects>

DICCIONARIOS DE VARIANTES DEL ESPAÑOL

<http://www3.unileon.es/dp/dfh/jmr/dicci/000.html>

VARILEX

Dialectologia de l'espanyol 2015 - 2016

<http://gamp.c.u-tokyo.ac.jp/~ueda/varilex/>

[http:// www.lenguaje.com/herramientas/varilex/varilex.asp](http://www.lenguaje.com/herramientas/varilex/varilex.asp)

VOCES Y LETRAS HISPÁNICAS. LOS SONIDOS DEL ESPAÑOL

http://cvc.cervantes.es/lengua/voces_hispanicas/

Otros materiales

Clavería, G. (2005-2011), *Materiales para la dialectología del español*, edición de la página web C. Julià y M. Riera en

http://webs2002.uab.es/sfi/cat/links/Curso_dialectologia